

Slováci potrebujú viac skúseností s investovaním

V oblasti finančnej gramotnosti Slovensko zaostáva za okolitými krajinami. A čo je ešte horšie, úroveň znalostí ako hospodáriť s peniazmi sa medzi mladými ľuďmi z roka na rok znižuje. Potvrdila to nedávno zverejnená medzinárodná štúdia PISA 2015, v rámci ktorej boli testovaní študenti krajín OECD.

Nedostatočné vedomosti o finančných produktoch ako aj chýbajúce skúsenosti s investovaním sa nutne premietajú do finančného zdravia slovenských domácností. *„Slováci sa zadlžujú rekordnou rýchlosťou a dôsledkom toho je aj stúpajúci počet exekúcií a osobných bankrotov. Nič dobré neveští ani skutočnosť, že mladí ľudia nemyslia na svoju budúcnosť. Za posledných deväť rokov vstúpilo do II. dôchodkového piliera, len 30 percent ľudí, ktorí začínajú pracovať,*“ konštatuje Róbert Kopál, riaditeľ Asociácie obchodníkov s cenných papierov.

Ľudia neraz robia nesprávne rozhodnutia, ktorých dopady sa snažia zvrátiť ďalšími zlými rozhodnutiami. *„Neznalosť robí z každého pokusu o investovanie dobrodružstvo s neistým výsledkom. Správne rozhodnutie je potom len vecou náhody,*“ varuje Martin Wiedermann, generálny riaditeľ Centrálného depozitára cenných papierov SR, a.s. *Ľudia sa často dopúšťajú chýb pri výbere finančných alebo investičných produktov preto, že nevyžadujú alternatívy. Zvolia si, alebo sa nechajú nahovoriť na produkty, ktoré pre nich z hľadiska ich potrieb a možností nie sú vhodné,*“ konkretizuje M. Wiedermann.

Veľa ľudí sa dostáva do problémov v snahe rýchlo zbohatnúť. Namiesto toho, aby uvažovali v dlhodobom horizonte – priebežne sporili a investovali, nechajú sa zlákať možnosťou rýchleho zárobku a akceptujú pritom neprimeranú mieru rizika. *„Keby mali ľudia viac vedomostí a skúseností, tak by aj nekalé praktiky ľahšie odhalili a potom by podvodníci mali oveľa menšie pole pôsobnosti.*“ pripomína M. Wiedermann.

Na druhej strane, ani nezdravá opatrnosť nie je namieste, pretože pripravuje ľudí o možnosť rozumne zhodnotiť svoje úspory. *„V súčasnosti je v II. dôchodkovom pilieri vyše 1 mil. obyvateľov. Väčšina z nich však má svoje úspory v konzervatívnom fonde, ktoré prinášajú len minimálne výnosy a sotva dokážu vytvoriť potrebnú finančnú rezervu,*“ hodnotí situáciu R. Kopál.

Štát sa snaží tieto problémy riešiť posilňovaním ochrany spotrebiteľov a reguláciou finančného trhu, ale i ďalšími krokmi, ako je napríklad sanovanie dôchodkov či amnestie na exekúcie. Takéto kroky však neriešia príčinu situácie a z dlhodobého hľadiska sú neudržateľné. *„Jedinou cestou ako sa dostať z tohto začarovaného kruhu je zvyšovanie úrovne vedomostí a skúseností v oblasti financií. Jediné tak ľudia získajú potrebnú mieru kompetencie pri zaobchádzaní so svojimi peniazmi a budú schopní prevziať za svoje rozhodnutia zodpovednosť,*“ tvrdí M. Wiedermann.

Zlepšiť úroveň finančnej gramotnosti je beh na dlhé trate a je nutné začať už u malých detí. *„Rodičia by mali svoje deti od malička učiť ako hospodáriť, najprv v malom – odmeňovať ich za splnené úlohy,*

za drobnú výpomoc, ale tiež viesť ich k tomu, ako tieto peniaze rozumne vynaložiť, alebo investovať. Je dôležité uvedomiť si, že vedomosť sa dá získať iba aplikovaním informácie v praxi,“ radí R. Kopál.

Takisto do školských osnov by mala byť zaradená finančná výchova. Základné a stredné školy by určite v osnovách mali mať zahrnuté učivo o tom, aké existujú finančné inštitúcie a ktorá na čo slúži, aké existujú finančné produkty – čo znamenajú a aké riziká prinášajú. „Úlohou učiteľov pritom nie je iba odovzdať informácie, ale pomôcť deťom hlbšie porozumieť tomu, čo ich učia,“ upozorňuje M. Wiedermann.

Tak ako je to pri všetkom, aj nadobudnutie finančných, resp. investičných zručností je predovšetkým vecou praxe. Podľa M. Wiedermanna, ich zlepšovanie spočíva v troch základných schopnostiach: Schopnosti pozorovať – čo robí úspešný investor inak ako ten neúspešný, schopnosti učiť sa – dopĺňať si vedomosti o finančných produktoch, naštudovať si pravidlá investovania a podobne. Tou treťou schopnosťou je precvičovanie. Neskúseným investorom radí začať s jednoduchými nástrojmi ako napr. indexovými fondmi alebo štátnymi dlhopismi. Spolu s pozitívnymi skúsenosťami pri investovaní nadobudnú aj sebadôveru, ktorá ich povzbudí k väčšej aktivite.

Kontakt:

Ing. Dagmar Kopuncová

obchodná riaditeľka CDCP SR, a.s.

tel.: 02/ 59 395 125

e-mail: dagmar.kopuncova@cdcp.sk